

Bilişsel Koçluğa Dayalı Öğrenme Ortamları Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişsel Koçluğa Dayalı Öğrenme Ortamları Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17934>

Özet

Bilişsel Koçluğa Dayalı Öğrenme Ortamları Anketi, Figen Kılıç ve Öznur Demir tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu anket, sınıf öğretmenleri öğrencilerinin, bilişsel koçluk ve bilişsel esnekliğe dayalı öğrenim ortamlarının oluşturulmasına yönelik görüşlerini ve algılarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, Planlama, Düzenleme ve Değerlendirme olmak üzere 3 alt boyuttan ve toplam 33 maddeden oluşmaktadır. 5'li Likert ölçeği formatında derecelendirilen bu araç, öğretmen adaylarının pedagojik yaklaşımları ve öğrenme ortamı tasarımına dair inançlarını ölçmek için önemli bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Koçluk, Bilişsel Esneklik, Öğrenme Ortamları, Öğretmen Adayları, Ölçek Geliştirme, Bilişsel Koçluk, Pedagojik Görüşler, Öğrenme Ortamları

Yazarlar

Figen Kılıç, Öznur Demir

Amaç

Anketin temel amacı, üniversitelerin Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin, öğrencilerin üst düzey düzenleme becerilerini ve öz-düzenleme yeteneklerini destekleyen bilişsel koçluk ve esnekliği esas alan öğrenme ortamlarının nasıl oluşturulabileceğine dair sahip oldukları görüşleri sistematik bir şekilde belirlemektir.

Bu ölçek, öğretmen adaylarının, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönetmelerini teşvik eden ve çeşitli bilişsel stratejileri kullanmaya yönlendiren ortamları ne derece benimsediklerini ve uygulayabilir bulduğunu ortaya koyarak, öğretmen eğitim programlarına geri bildirim sağlamayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, katılımcıların bilişsel süreçleri destekleyen öğrenim ortamlarına ilişkin algılarını ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, özellikle öğrencilerin metacognitif (üstbilişsel) becerilerini geliştirmeye odaklanan yaklaşımları içermektedir. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, bir öğrenme ortamının bilişsel koçluk prensiplerine ne ölçüde dayandığıdır.

Anket, bilişsel koçluk sürecinin temel amaçlarına paralel olarak üç ana alt boyutta organize edilmiştir. Bu alt boyutlar, öğrenme eylemi öncesi, sırasında ve sonrasında kritik bilişsel süreçleri kapsamaktadır:

Planlama: Öğrencinin hedeflerini belirlemesi ve stratejilerini seçmesi amaçlarına yönelik görüşleri içerir.

Düzenleme (Uygulama): Öğrencinin problem çözme sırasında veya görevleri yerine getirirken sergilediği süreçleri ve eleştirel düzenlemeyi teşvik eden ortamları değerlendirir.

Değerlendirme: Öğrencinin kendi performansını ve öğrenme stratejilerinin etkinliğini yansıtmaya (refleksiyon) ve öz-değerlendirme yapma amaçlarına dair görüşleri ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, orijinal araştırma makalesinde detaylandırılmıştır. Geliştirme çalışmaları sırasında, ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen üç alt boyuta uygun şekilde yüklendiğini göstermiştir.

Anketin kapsam geçerliği, alanında uzman kişilerin görüşleri alınarak sağlanmış ve maddelerin, ölçülmek istenen bilişsel koçluğa dayalı öğrenme ortamları yapısının tam olarak temsil edip etmediği incelenmiştir. Tam ve detaylı geçerlik katsayıları için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (genellikle Cronbach Alfa) kullanılarak rapor edilmiştir. Yüksek güvenirlik katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla elde edilen sonuçların kararlı olduğunu göstermektedir.

Orijinal çalışmada, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutların her biri için ayrı ayrı güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayılar, anketin Sınıf Öğretmenliği adayları popülasyonunda güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini desteklemektedir. Kesin güvenirlik değerleri, araştırmacıların yayımladığı makalede bulunmaktadır.

Faktör Analizi

Bilişsel Koçluğa Dayalı Öğrenme Ortamları Anketinin geliştirilmesi sürecinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, ölçeğin 33 madde ve kuramsal beklentilere uygun olarak 3 alt boyutta toplandığı belirlenmiştir. Bu üç faktör, bilişsel koçluğun döngüsel

doğasıyla yansıtılan Planlama, Düşünme ve Değerlendirme boyutlarıdır.

Faktör yükleri ve faktörler arasındaki ilişkiler, ölçeğin bilişsel koçluk sürecini destekleyen öğrenme ortamları algısının bir şekilde ayrıştırdığını göstermektedir. Bu faktör yapısı, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyen temel bulgulardan biridir.

Araç

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Görüş ve Algı Değerlendirme Anketi)

Format: 33 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Sınıf Öğretmenliği Adayları)

Yaş Grubu: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki lisans öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Sınıf öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adayları.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Koçluk, Bilişsel Esneklik, Öğretim Ortamları, Eğitim Psikolojisi, Sınıf Öğretmenliği, Öğretmen Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Bilişsel Esneklik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Figen Kılıç

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2012

Notlar ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için orijinal makalenin yazarlarıyla iletişime geçilmesi önerilir. Akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir.

Orijinal makale bağlantısı aşağıdadır:

[İkögretim Online Dergisi Sayı Bağlantısı](#)

Anketin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [bilissel-kocluga-dayali-ogrenme-ortamlari-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kılıç, F. ve Demir, Ö. (2012). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin bilişsel koçluk ve bilişsel esnekliğe dayalı öğretim ortamlarının oluşturulmasına ilişkin görüşleri. *İkögretim Online*, 11(3), 578-595.

Bilişsel Koçluğa Dayalı Öğrenme Ortamları Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri ve puanlama talimatları için orijinal yayın veya PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir. Kaynak içeriğinde yalnızca alt boyutlar belirtilmiştir:

Planlama (Alt Boyut)

Düşünme (Alt Boyut)

Değerlendirme (Alt Boyut)

Toplam 33 madde, yukarıdaki 3 alt boyuta dağılmıştır.